

PIIRILEIRITURVAN OPAS

Piirileiriturvan suunnittelu ja toteutus

Sisällys

1. Alkusanat.....	2
2. Leiriturva.....	2
3. Leiriturvan ennakkosuunnittelu	2
4. Tarkoituksenmukainen leiriturva	3
5. Leiriturvan osaaminen.....	3
6. Riskienhallinta	3
6.1 Vaarojen tunnistaminen	4
6.2 Riskien arvioiminen	4
6.3 Varautuminen riskeihin.....	4
7. Varautuminen leirin tehtäviin.....	4
8. Yhteistyö	5
8.1 Leirin sisäinen yhteistyö	5
8.2 Viranomaisyhteistyö	5
9. Viestikalusto ja -liikenne.....	6
10. Raportointi	6
11. Kansainvälisyys	7
12. Vierailupäivä ja koko leirin yhteiset tapahtumat	7
13. Kriisi leirillä.....	8
14. Millainen on hyvä turvan päällikkö?.....	8

1. Alkusanat

Oletko kiinnostunut leiriturvasta? Mahtava asia! Tämä opas on tukenasi, olipa suunnitelmissasi sitten pestautua turvan päälliköksi, järjestyksenvalvojaksi, turvan tekijäksi tai vaikkapa leirin turvallisuuden johtajaksi.

Piirileirin leiriturvaa suunnitellessa on ensimmäiseksi määriteltävä leiriturvan tarve, tarkoitus ja pääasiallinen tehtävä. Sen jälkeen määritetään, millaista osaamista tarvitaan ja mitä välineitä leiriturva tarvitsee työhönsä. Myös tarvittava henkilöstömäärä on syytä kartoittaa ajoissa, ja varata lisäksi hieman ylimääräisiä tekijöitä siltä varalta, että joku on esimerkiksi estynyt saapumaan leirille.

Jokainen leiri on erilainen, joten tämä opas on suuntaa antava. Jokainen turvallisuuspäällikkö joutuu ajattelemaan asiat läpi juuri kyseisen leirin näkökulmasta. Ilman hyvin suunniteltua turvallisuustoimintaa ei partioleirejä ole mahdollista järjestää.

2. Leiriturva

Piirileirin turvallisuusorganisaatio koostuu kolmesta eri osastosta: lääkintä, palo ja turva. Lääkinnän tehtävänä on huolehtia leiriläisten terveydestä ja antaa heille tarvittaessa ensiapua. Palo on leirin oma sammutusyksikkö, jonka tehtävänä on ennakkoon neuvoa leiriä paloturvallisuuteen liittyvissä asioissa sekä valvoa niiden toteutumista. Turva on leirin järjestyksenvalvontaosasto, jonka tehtävänä on valvoa leirin järjestystä ja turvallisuutta.

Lääkinnällä, palolla ja turvalla on omat johtajansa, jotka ovat vastuussa oman osastonsa toiminnan suunnittelusta, toteuttamisesta ja johtamisesta. Johtajien on yhdessä suunniteltava osastojen välinen yhteistyö, sillä se on kokonaisturvallisuuden onnistumisen edellytys.

Terveydenhuolto (lääkintä), pelastus (palo) sekä järjestyksenvalvonta (turva) ovat kaikki viranomaisten valvomaan, lakisäätteistä työtä. Jokaisen joka harjoittaa ammattiaan vapaaehtoistyössä on muistettava, että samat lait ja säännökset, jotka määrittävät toimintaa työpaikalla, ovat voimassa myös partioleirillä.

3. Leiriturvan ennakkosuunnittelu

Yleisesti piirileirien suunnittelutyö alkaa noin 2–3 vuotta ennen leiriä. Suunnittelun aluksi päätetään leirin kokonaisteema, suunnitellaan ohjelma ja pohditaan leirin ruokahuoltoon liittyviä asioita. Seuraavaksi on hyvä alkaa suunnittelemaan leiriturvaa. Turvan päällikön työstä noin puolet tehdään jo ennen leirin alkamista. Aluksi on tehtävä projektisuunnitelma, rekrytoidaan mestarit ja muut avainasemassa olevat henkilöt. Kun tiedetään tarkemmin leirin sijainti, ajankohta, rakenne, luonne ja tarkemmat ohjelmien sisällöt, on tehtävä riskiarvio sekä mietittävä, mihin kaikkiin asioihin leiri turvan olisi hyvä varautua ennakkoon. Tarkka ennakkosuunnittelu hyvissä ajoin tehtynä auttaa konkreettisen toiminnan suorittamista leirin aikana.

Riskikartoituksessa otetaan huomioon leirin ohjelmasta aiheutuvat riskit, leiriläisistä, ulkopuolisista henkilöistä, leirialueesta, luonnonilmiöistä sekä paikallisista tekijöistä aiheutuvat riskit ja uhat. Riskikartoitukseen kirjataan todennäköiset uhat. Turvan on myös varauduttava yllättäviin ja ennalta arvaamattomiin tilanteisiin ja tapahtumiin.

Hyvin tehtyjen suunnitelmien laatimisen sekä ihmisten rekrytoimisen jälkeen on ensiarvoisen tärkeää jakaa tarvittava tieto omalle tiimille ja kouluttaa pestatut henkilöt tehtäviinsä.

Turvan päällikön on varmistettava, että kaikki hänen tiimissään olevat henkilöt tuntevat leiriturvaan liittyvät suunnitelmat ja turvalle asetetut tavoitteet. Koko leiriturvallisuuden kannalta olisi hyvä, että lääkintä, palo ja turva harjoittelevat yhteistyössä, miten suunnitelmiin kirjatut asiat hoituvat käytännössä. Esimerkiksi ennen leiriläisten saapumista leirialueelle voidaan harjoitella eri osa-alueiden yhteistoiminta

liikenneonnettomuus- tai tulipalotapauksessa. Tällöin leirin turvassa työskentelevät henkilöt tutustuvat toisiinsa ja yhteiset toimintamallit hioutuvat käytänteiksi.

4. Tarkoituksenmukainen leiriturva

Leiriturvan pääasiallista tarkoitusta on mietittävä jo ensimmäisessä suunnittelupalaverissa. Tällöin saavutetaan yhteisymmärrys mitä ollaan tekemässä ja miten. Päämäärä selkeytyy ja jokainen tietää, mitä tehdään ja minkälaista tavoitetta kohti ollaan kulkemassa. Samalla kirkastuu ajatus niistä asioista, jotka tulee hoitaa ennen leirin alkamista. Suunnitteluprosessin aikana huomioitu tarkoituksenmukaisuus auttaa perustelevaan turvan tarvitsemat rahalliset, kalustolliset ja henkilöstöön liittyvät resurssit.

Leiriturva neuvoa, auttaa, opastaa, valvoo 24/7 leirialuetta ja porttia. Turva toimii asiakaspalveluorganisaationa. Leiriturvan tavoitteena on yhdessä lääkinnän ja palon kanssa mahdollistaa leiriläisille riittävän turvallinen leiriarki ja ennaltaehkäistä ongelmia. Turva ja sen resurssit tulee suhteuttaa leirin kokoon, sijaintiin ja leirin tavoitteisiin.

Leirille osallistujille ja heidän kotiväelle on hyvä viestittää esimerkiksi leirikirjeen yhteydessä turvallisuuden liittyvistä asioista, kuten yhteisistä säännöistä ja leirillä olemisen ehdoista. Tällöin muutkin kuin leirille osallistuvat kokevat, että leiri on turvallinen kaikille.

Yleensä leiri etenee suunnitelmien mukaisesti ja kaikilla leiriläisillä on turvallista osallistua leirin ohjelmaan. Tulee kuitenkin muistaa, että mitä vain voi sattua milloin vain. Tämän vuoksi on tarkoituksenmukaista suunnitella leiriturva, joka varautuu leiriturvallisuuden lisäksi myös riskikartoituksessa todettuihin uhkiin.

5. Leiriturvan osaaminen

Leiriturvan tehtävät liittyvät pääsääntöisesti turvallisuuden ja liikenteen- ja leiriläisten ohjaamiseen alueella. Tästä syystä tulisi turvaan saada rekrytoitua ainakin seuraavia oikeuksia ja kykyjä omaavaa henkilöstöä:

- > järjestyksenvalvojat
- > turvan tekijät, joilla ei välttämättä ole vielä JV-korttia ja ovat harjoittelemassa turvan toimintaa ja toimivat esimerkiksi viestihenkilönä.
- > liikenteenohjaajat, erityisesti lähtö- ja tulopäivän bussit sekä vierailupäivän vierailijoiden autot
- > vuoro esimiehet, joilla tulee olla kokemusta turvan toiminnasta ja ovat kykeneviä johtamaan vuoroaan
- > paloturvallisuus: pelastustiet, tupakointipaikat, palovesiastiat jne.
- > projektijohtaminen, turvapäällikkö
- > partiojohtaminen

Tehtäviä voidaan ja tulee yhdistää. Kokeneemmat tekijät voivat toimia yksinään. JV-kortittomat toimivat parina JV-kortillisen kanssa. Leiriturvan resursointi on aina päätettävä leirikohtaisesti.

6. Riskienhallinta

Kaikella toiminnalla on aina riskinsä, myös partioleireillä. Leiriturvaorganisaation tarkoituksena ei ole kieltää leiriaktiiviteetteja turvallisuuteen vedoten, vaan mahdollistaa turvallisen partion tekeminen riskien rajoissa. Riskienhallintaprosessi koostuu vaarojen tunnistamisesta, riskien arvioimisesta sekä käytännön toimenpiteistä, joilla vaaran tapahtumisen todennäköisyyttä ja seurauksia pyritään pienentämään. On muistettava, että partioleirit mahdollistavat upeita kokemuksia ja ihmisenä kasvamista. Kaikkien riskienhallintatoimenpiteiden jälkeenkin kaikelle toiminnalle jää jäljelle aina pieni riski. Ilman tämän jäljelle jääneen riskin hyväksymistä partiotapahtumia ei voisi järjestää lainkaan.

6.1 Vaarojen tunnistaminen

Turvaorganisaatio ei voi varautua uhkiin, joita ei ole tunnistettu. Siksi on ensiarvioisen tärkeää aloittaa riskienhallintaprosessi tunnistamalla uhat, jotka vaikuttavat turvallisen leirin järjestämiseen. Uhkia ovat kaikki vastaukset kysymykseen “mikä leirillä voi mennä pieleen?”.

6.2 Riskien arvioiminen

Uhkia on erisuuruisia. Uhkia mitataan niiden tapahtumisen todennäköisyydellä sekä seurausten vakavuudella. Mitä todennäköisemmin uhka toteutuu ja mitä vakavammat seuraukset uhalla on, sitä suurempi on riski.

6.3 Varautuminen riskeihin

Riskejä voidaan hallita vaikuttamalla uhan todennäköisyyteen tai sen vakavuuteen. Leiriturvan tulee ensisijaisesti keskittyä niihin uhkiin, joilla on suurin riski. Riskienhallinta on hoidettu parhaiten silloin, kun uhat eivät realisoidu lainkaan. Turvaorganisaatio ei kuitenkaan saa tuudittautua ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin, vaan varautumisessa on kyse sekä ennaltaehkäisystä että toiminnasta uhan tapahtuessa. Varautumisen toimenpiteet ovat vastauksia kysymyksiin “miten toimitaan, että riski ei toteudu?” ja “miten toimitaan, jos riski toteutuu?”.

Vaikutuksen laajuus		1	2	3	4	5
		Vähäinen	Kohtalainen	Merkittävä	Vakava	Erittäin vakava
Todennäköisyys	5 Erittäin todennäköinen	Pieni	Keskin-kertainen	Suuri	Kestä-mätön	Kestä-mätön
	4 Todennäköinen	Mini-maalinen	Pieni	Keskin-kertainen	Suuri	Kestä-mätön
	3 Mahdollinen	Mini-maalinen	Pieni	Keskin-kertainen	Suuri	Suuri
	2 Epätodennäköinen	Mini-maalinen	Pieni	Keskin-kertainen	Keskin-kertainen	Suuri
	1 Erittäin epätodennäköinen	Mini-maalinen	Mini-maalinen	Pieni	Keskin-kertainen	Keskin-kertainen

Riskien vaikuttavuus ja todennäköisyys muodostavat arvetun riskin. Jos molempien arvo on pieni, ei riski ole kovin vakavasti vartenotettava, eikä sen ennaltaehkäisemiseen tarvitse ryhtyä erityisiin toimiin. Sen sijaan riskin todennäköisyyden tai sen vakavuuden ollessa korkea, on siihen hyvä jollain tapaa varautua.

7. Varautuminen leirin tehtäviin

Turvan tehtävät leireillä vaihtelevat. Se, mihin tulee varautua, riippuu leiristä, leirin ajankohdasta, osallistujista ja tapahtumapaikasta. Tässä kuitenkin suuntaa antava lista tehtävistä ja tilanteista, joihin mahdollisesti tulee varautua:

- > kulunvalvonta leiriportilla
- > liikenteenohjaus (esim. vierailupäivän bussit ja vierailijoiden omat autot)
- > leiriläisten ja vierailijoiden ajoneuvojen pysäköintipaikat
- > hälytysajoneuvojen opastaminen kohteeseen leirialueella
- > alkoholin ja muiden päihteiden käyttäminen leirin aikana
- > leiriläisten evakuointi
- > ulkopuoliset henkilöt leirialueella

- > näpistyksen, lievät pahoinpitelyt ja muut leiriläisten tekemät rikokset
- > massasiirtymiset yhteisiin ohjelmiin
- > alkusammutustilanteet
- > leirijäynät, erityisesti leirin viimeisenä iltana
- > ympärivuorokautisen valmiuden ylläpitäminen
- > leirirakenteiden turvallisuuden varmistaminen
- > valmius juoksevien, kiireellisten asioiden hoitoon
- > leiriläisen etsiminen mahdollisessa eksymisessä / katoamisessa
- > hätäensiapu kunnes leirilääkintä ehtii paikalle
- > yhteistoiminta leiritoimiston ja muiden leirin toimijoiden kanssa

Lisäksi kannattaa varautua siihen, että leirin muut osa-alueet olettavat turvan hoitavan jonkin tehtävän, johon turva ei tosiasiaa ole varautunut. Turvan päällikkö voi vaikuttaa näiden tehtävien määrään ennen leiriä varmistamalla muiden osa-alueiden ryhtyvän aktiivisesti omiin toimenpiteisiin. Leirin suunnitteluvaiheessa on hyvä nimetä vastuut eri toteutuksille, ettei tehtäviä jää suorittamatta siksi, että on oletettu jonkun muun hoitavan asiat.

8. Yhteistyö

8.1 Leirin sisäinen yhteistyö

Leiriturvan, leirilääkinnän ja leiripalokunnan osa-alueet muodostavat leiriturvallisuuden kokonaisuuden. Nämä kolme osa-aluetta muodostavat puitteet turvallisen leirin toteuttamiselle.

Leiriturva varmistaa, että leirilääkinnällä ja leiripalokunnalla on mahdollisuus toteuttaa omaa toimintaansa turvallisesti leirillä. Onnettomuuksien sattuessa leiriturva varmistaa, että leirilääkinnän ja leiripalokunnan toimintaa eivät haittaa leirin muut osallistujat tai uhat. Tämän vuoksi yhteistyön on oltava sujuvaa ja kaikilla turvallisuusorganisaation osa-alueilla työskentelevillä on oltava riittävän kattava kuva muiden toiminnasta ja keskinäisen kommunikaation on oltava selkeää ja avointa.

Leiriturva tekee yhteistyötä kaikkien muiden leirin osa-alueiden kanssa. Yhteistyön muoto voi vaihdella leireittäin, ja se onkin sovittava toimialapäälliköiden kanssa leirin suunnitteluvaiheessa. Yhteistyön aiheita voivat olla esimerkiksi:

- > huolto: ajoneuvojen kulkemiseen ja liikenteenohjaukseen liittyvät asiat
- > ohjelma: siirtymiset yhteisohjelmiin
- > leiritoimisto: kulunvalvonta, leirille saapuminen ja poistuminen
- > muonitus: ulkopuolisten tavarantoimittajien ohjeistaminen portilla

8.2 Viranomaisyhteistyö

Piirileirin kokoisen tapahtuman järjestämisessä tehdään yhteistyötä myös monien eri viranomaistahojen kanssa. Yleisötilaisuuden järjestämisestä on tehtävä kirjallinen ilmoitus järjestämispaikan poliisille vähintään viisi vuorokautta ennen tilaisuuden alkamista. Poliisi voi vaatia myös muita selvityksiä, kuten esimerkiksi yleisötilaisuuden järjestämispaikan omistajan tai haltijan suostumuksen, sekä muun lainsäädännön edellyttämät tilaisuuden järjestämiseen liittyvät ilmoitukset, luvat tai toimenpiteet.

Ilmoitus tehdään täyttämällä sähköinen lomake tai toimittamalla tulostettava lomake tilaisuuden järjestämispaikan poliisilaitokselle henkilökohtaisesti asioimalla tai postitse. Ilmoitusta tehtäessä tulee turvaorganisaation mahdollisten järjestyksenvalvojen nimet, henkilötunnukset ja järjestyksenvalvojakorttien numerot olla tiedossa.

Jos partioleirille asetetaan järjestyksenvalvojia, sovelletaan toiminnassa lakia yksityisistä turvallisuuspalveluista (1085/2015). Laki mahdollistaa järjestyksenvalvojen sekä tilapäisten järjestyksenvalvojen asettamisen yleisötilaisuuksiin, joita piirileirin kokoiset tapahtumat kokoontumislain (530/1999) silmissä ovat.

Pelastussuunnitelma tulee toimittaa paikalliselle pelastuslaitokselle vähintään 14 vuorokautta ennen tapahtuman alkua. Pelastussuunnittelussa antaa tarvittaessa neuvoja leirialueen päivystävä palotarkastaja tai palomestari. Opastusta yleisötapahtuman pelastussuunnitteluun sekä valmis yleisötilaisuuden pelastussuunnitelman mallipohja ja muita turvallisuusohjeita on saatavilla osoitteesta pelastuslaitokset.fi.

Hätäkeskuslaitos vastaanottaa ilmoituksia yleisötilaisuuksista. Ilmoituksen voi tehdä sähköpostilla hätäkeskuksen kirjaamoon.

Leirialueen ely-keskus voi hakemuksesta laskea leirialueen lähistöllä olevien yleisten teiden nopeusrajoituksia leirin ajaksi liikenneturvallisuuden parantamiseksi.

Vaikka viranomaisilmoitukset on tehtävä viimeistään viikosta kahteen ennen itse tapahtumaa, kannattaa leiriturvan päälliköiden olla yhteydessä viranomaisiin hyvissä ajoin, käytännössä 6–12 kuukautta ennen leiriä. Viranomaiset voivat antaa määräyksiä esimerkiksi järjestyksenvalvojen määrästä, paloturvallisuusjärjestelyistä sekä poistumisturvallisuuden varmistamisesta. Nämä määräykset voivat vaikuttaa oleellisesti leirin suunnitteluun, joten tieto niistä on hyvä saada ajoissa.

9. Viestikalusto ja -liikenne

Niin leiripalokunnalle kuin myös lääkinnälle Virve-päätelaitteet ovat välttämätön viestiväline viranomaisten kanssa toimimiseen (Turvan toimintaa leiripalokunnan ja lääkinnän kanssa yhteistoiminnassa Virve-päätelaitteet parantavat). Virve-päätelaitteiden saaminen leirille on hankalaa ja asia on hyvä ottaa selvitykseen jo hyvissä ajoin. Virve-päätelaitteita voidaan vuokrata Pelastusopistolta (27 € / laite / vrk) tai pyytää lainaksi pelastuslaitoksilta.

Puheryhmiin vaikutta se mistä Virve-päätelaitteet tulevat lainaan. Pelastusopistolta ja pelastuslaitoksilta on mahdollista saada käyttöön harjoituspuheryhmiä. Turvalle riittää useimmiten yksi-kaksi puheryhmää. Lisäksi yhteistoiminta- ja johtopuheryhmät leirin koon mukaan. Liian monimutkaista puheryhmäjako tulee välttää kaikissa toiminnoissa, ja panostaa ennemmin viestikuriin ja -koulutukseen.

Selvityksessä on myös omien puheryhmien hankkiminen Suomen Partiolaisille.

PMR-radiot jne. eivät sovellu turvallisuustoimijoiden käyttöön suuren käyttäjämäärän, tietoturvan ja radioliikenteen kuuluvuusrajoitusten johdosta.

Tarvittaessa on huomioitava alueen Virve-verkon kuuluvuus ja pyydettävä pelastuslaitoksen kanssa yhteistyössä Erillisverkoilta siirrettävää Virve-tukiasemaa leirialueelle. Tilauksen ja tarvearvion tekee paikallinen pelastusviranomainen, leirin palopäällikön aloitteesta. Kuuluvuus on syytä selvittää kattavasti jo ennakkoon leirialueen tiedustelun yhteydessä, tai viimeistään rakennusleirillä.

10. Raportointi

Raportoinnin avulla pystytään miettimään projektin paitsi onnistuneita, myös kehitettäviä asioita. Leiriturvasta hyvin laadittu loppuraportti toimii erinomaisena apuvälineenä seuraavaa leiriturvaa suunniteltaessa. Leiriturvasta laaditussa raportissa tulisi ilmetä millaiset olivat resurssit, miten ne riittivät leirin aikana ja olisiko niitä pitänyt olla enemmän. Miten leiriturvaan rekrytointi hoidettiin ja kuinka itse leiriturvan toimipisteet rakennettiin leiriä varten. Raportissa tulee olla myös maininta turvalle ilmentyneistä tehtävistä ja kuinka yleinen turva leirillä toteutui, oliko ennalta arvaamattomia tapahtumia tai muuten turvallisuutta vaarantaneita tapahtumia. Loppuraportista on hyvä käydä selkeästi ilmi, missä asioissa leiriturva onnistui, jotta tulevien leirien organisaatiot voivat hyödyntää hyväksi havaittuja keinoja. Toki raporttiin tulee kirjata myös ne asiat, joissa leiriturva ei onnistunut halutulla tavalla. Tällöin toiminnan kehittäminen ja epäkohtiin tarttuminen seuraavien leirien kohdalla on helpompaa.

Raportoinnissa kannattaa muistaa, että se on avointa ja kaikkien saatavilla olevaa tietoa, joten mitään salassa pidettävää tietoa ei raporttiin saa kirjata.

11. Kansainvälisyys

Yhä useammin leireille osallistuu ulkomaalaisia partiolaisia. Tämä on hyvä huomioida turvan suunnittelussa. Kansainvälisiä partiolaisia voidaan rekrytoida myös turvan tekijöiksi. Turvassa on hyvä olla riittävästi englannin kielitaitoisia henkilöitä ja heidät tulee jakaa samoihin vuoroihin ulkomaalaisten tekijöiden kanssa. Pääsääntöisesti kv-partiolaiset toimivat työparina suomalaisten kanssa. Mahdolliset kulttuurierot on hyvä selvittää etukäteen kansainvälisyystoimistosta.

Eri maista tulevien partiolaisten leirikulttuuri saattaa erota huomattavastikin suomalaisten tavoista ja tämä on hyvä huomioida, kun toimitaan leirissä kv-partiolaisten kanssa.

12. Vierailupäivä ja koko leirin yhteiset tapahtumat

Vierailupäivässä on tärkeää ottaa huomioon, että vierailijat yleensä lähes tuplaavat osallistujamäärän vierailupäivän ajaksi. Vierailupäivänä paikalle saapuvat perinteisesti leiriläisten läheiset. Sen vuoksi vierailupäivänä on hyvä nostaa turvan valmiutta valjastamalla ylimääräisiä tekijäpareja leirialueelle. Turvan näkyvyys ja palvelualltius antavat vierailijoille positiivisen ja turvallisen mielikuvan leiristä. Leirialueelle jalkautuneet turvalaiset ohjaavat ja opastavat tarvittaessa leiriä tuntemattomia vieraita, jotta he esimerkiksi löytävät oman leiriläisensä leiriltä ja pääsevät yhteisiin ohjelmiin.

Vierailupäivä vaatii lähes kaikilta leirintekijöiltä ennakkosuunnittelua ja koko päivän työpanoksen.

Leiriportti ruuhkautuu vierailupäivän aikana, joten sen ympäristöön on kiinnitettävä erityistä huomiota. Kulunvalvontasuunnitelmissa, leirin yleisissä ohjeistuksissa ja säännöissä on erityisesti huomioitava alaikäisten leiriläisten suunniteltu ja spontaani poistuminen leiriltä huoltajiensa mukana. Leiriläisten poistumiseen liittyen tulee turvan tehdä yhteistyötä leiritoimiston kanssa, jolla on päävastuu leirin tarkasta vahvuudesta. Lisäksi leiriläisiä noutamaan tulevien autojen liikkuminen täytyy suunnitella etukäteen, jotta autot eivät tuki leiriporttia. Pääsääntöisesti liikkuminen tulee suunnitella siten, että leiriin ei tarvitse ajaa sisään.

Vierailupäivän kulku tulee ohjeistaa vieraille etukäteen mahdollisimman yksinkertaisesti ja yksiselitteisesti. Tämä ei varsinaisesti ole ensisijaisesti turvaorganisaation tehtävä, mutta turvapäällikkö voi helpottaa suuresti oman organisaationsa työtaakkaa varmistamalla ohjeistuksen sujuvuuden leirin suunnitteluvaiheessa. Leirillä vierailevia pitää ohjeistaa ennen vierailupäivää erityisesti seuraavista asioista:

- > ajoneuvolla kulkemisesta ja pysäköintijärjestelyistä
- > osallistumis- ja sisäänpääsymaksuista
- > yhteisten ohjelmien aikatauluista ja sijainnista
- > ruokailusta ja vesitäydennyksestä
- > vessoista
- > leirin kaavasta
- > lemmikkieläinkäytännöistä
- > kyltityksistä ja opasteista leirialueella
- > tupakointijärjestelyistä

Vierailupäivä sujuu turvaorganisaation näkökulmasta parhaiten, kun jokainen turvaorganisaation jäsen tietää vierailupäivän järjestelyt ja osaa vastata päivää koskeviin kysymyksiin. Hyvä käytäntö on jakaa turvaorganisaation jäsenille reisitaskuun mahtuva vihko, johon keskeisimmät asiat on kirjattu.

Vierailupäivän päätteeksi tulee turvan tehdä yhteistyötä leiritoimiston kanssa, jotta leiriläisten vahvuus saadaan varmistettua.

Yhteisohjelmien aikana turvan organisaatioon kannattaa lisätä tiimejä, joiden tehtävänä on huolehtia leiriläisten siirtymisestä tapahtuma-alueelle, istumapaikkojen näyttämisestä ennalta tehdyn suunnitelman mukaisesti, ohjelma –alueen turvallisuuden ylläpitämisestä sekä pelastusteiden turvaamisesta yhteisohjelman aikana yhteistyössä pelastuksen ja lääkinnän kanssa.

13. Kriisi leirillä

Leirillä tulee olla yhteinen kriisisuunnitelma, josta selviää työnjako, yhteyshenkilöt ja toimintasuunnitelma kriisitilanteen varalle. Kun leirissä tapahtuu kriisi, aktivoituu koko turvallisuusorganisaatio toteuttamaan ennakkosuunnitelman mukaisia tehtäviä estääkseen lisävahingot, antamaan ensiapua ja ohjaamaan leiriläiset turvalliseen paikkaan. Turva, palo ja lääkintä hoitavat jokainen oman osa-alueensa omien päälliköidensä ja laatimansa oman kriisisuunnitelmansa johdolla.

Turvallisuuden johtaja valvoo suurta kokonaisuutta ja auttaa päälliköitä hoitamaan tehtävänsä. Turvallisuusorganisaation lisäksi aktivoituu leirin kriisiviestintäryhmä. Tähän ryhmään kuuluu usein leirinjohto, partiopiirin kriisiviestinnästä vastaava, leirin viestinnästä vastaava, piirin työntekijä ja turvallisuuden johtaja. Turvallisuuden johtajan tärkeä tehtävä on tuoda kriisiviestinnän kokoukseen ajantasainen ja oikea tieto leirissä tapahtuneesta kriisistä. Näin kriisiviestintä voi alkaa työnsä välittömästi. Vain kriisiviestinnän organisaatio vastaa kriisitilanteesta sekä leirin sisäisestä että leirin ulkoisesta viestinnästä. Kenelläkään muulla ei ole lupaa kertoa mitään kriisiin liittyvää. Jokaisella partiopiirillä on omat kriisiviestintäohjeet, joissa on kirjalliset piirikohtaisesti sovitut menettelytavat.

HUOM! Jokaisella turvallisuusorganisaation tekijällä on salassapitovelvollisuus. On tärkeää muistaa, että salassapito koskee myös tiedonsiirtoa muille leirin toimijoille. Turvallisuuden johtajan tulee pitää huoli siitä, että kaikki turvallisuuden osa-alueiden tekijät kirjoittavat leirin alussa tai ennen leiriä salassapitovelvollisuussopimuksen.

14. Millainen on hyvä turvan päällikkö?

Turvan päällikkönä voi toimia henkilö, jolla on kiinnostusta leiriturvaa kohtaan, sekä halu kehittää leiriturvallisuuteen liittyviä asioita. Päällikkyydestä haaveilevalla henkilöllä tulee olla vastuullinen ote omasta toiminnasta ja ymmärrystä leiriturvasta. Tämän vuoksi on suositeltavaa, että päälliköksi hakevalla on aikaisempaa kokemusta leiriturvasta ja sen käytännön toteuttamisesta. Leiriturvan päällikön tulee osata hahmottaa, kuinka järjestystä ja turvallisuutta pidetään yllä leiriolosuhteissa ja miten erilaisiin riskeihin voidaan varautua. Myös ymmärrys leiriarjesta ja leiriin liittyvistä toimista on enemmän kuin hyödyllistä, jotta päällikkö osaa arvioida tarvittavaa leiriturvan toiminnan laajuutta ennen leiriä ja sen aikana.

Päällikön tehtävänä on rekrytoida ympärilleen osaavat tekijät, tunnistaa heidän vahvuutensa ja hyödyntää niitä toiminnassa. Leiriturvan päällikön oikeana kätenä toimii varapäällikkö, jonka rekrytoiminen on ensiarvoisen tärkeää. Rekrytoi tehtävään henkilö, johon pystyt luottamaan ja joka hoitaa pestinsä itsenäisesti.

Leiriturvan päällikkönä sinun tulee varmistaa hyvä leirikokemus myös alaisuudessasi toimiville vapaaehtoisille. Leiriturvan päällikkönä olet vastuussa oman jaksamisesi lisäksi myös tekijöitteesi jaksamisesta. Rekrytoi riittävästi väkeä, jotta leiriuupuminen ei harvenna joukkojasi jo ensimmäisinä leiripäivinä. Turvan päällikkönä sinun tulee osata laatia vuorolistat ja tarvittavat raportit ja ohjeet (HR-osaaminen). Kaikille on mahdollistettava ainakin yksi vapaapäivä leirin aikana.